

NIET -
ONTVANKELIJK

ONGEGROND/
AFGEWEZEN

Psychiater geschorst en krijgt werkstraf na relatie met patiënte

Het mag niet, het mag nooit. Je zou toch denken dat artsen doordrongen zijn van het feit dat je geen relatie moet beginnen met een patiënt. Toch blijft het misgaan, en daarom blijven we er in deze rubriek af en toe aandacht aan besteden. In deze zaak gaat het om een psychiater die verliefd wordt op een patiënte en een seksuele relatie met haar aangaat. Extra schrijnend is dat deze vrouw heftige problemen had, onder andere in de relationele sfeer. Maar, zegt de psychiater, ik kreeg de indruk dat ze het heel prettig vond.

Tijdens de behandeling van de zaak bij het regionaal tuchtcollege (RTG) zegt hij zich ook een slachtoffer te voelen van de avances van de vrouw. En dat hij denkt dat zij alleen maar is gaan klagen omdat ze erachter kwam dat hij ook met andere vrouwen contact had. Dat maakt zijn zaak er niet beter op, want het gaat er in een tuchtzaak niet om of de patiënt iets te verwijten valt. Zeker niet in het geval van een relatie tussen een zorgverlener en een patiënt. Daar valt maar één iemand op aan te spreken, en dat is degene die *primum*

non nocere als motto moet hebben. Het RTG wil de arts schrappen uit het BIG-register. Eenmaal bij het Centraal Tuchtcollege aangekomen, toont hij voldoende inzicht om er met een schorsing van een jaar vanaf te komen. Dat kwam nog eens boven op de veroordeling van de strafrechter, die hem schuldig achtte aan ontucht en hem daarvoor 200 uur werkstraf gaf.

Sophie Broersen, arts niet-praktiserend/
journalist
mr. Anneloes Rube, adviseur gezondheidsrecht

Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg d.d. 11 oktober 2018

(ingekort door redactie Medisch Contact)

Beslissing in de zaak onder nummer C2017.442 van A, psychiater, (destijds) werkzaam te B, appellant, verweerder in eerste aanleg, (...) tegen C, wonende te D, verweerster in beroep, klagster in eerste aanleg, (...).

01

Verloop van de procedure

(...)

02

Beslissing in eerste aanleg

Het regionaal tuchtcollege heeft aan zijn beslissing het volgende ten grondslag gelegd.

'2 De feiten

(...)

Verweerder, geboren in 1959, was destijds sinds 2013 werkzaam als psychiater/psychotherapeut bij E in B. Daarvoor was verweerder werkzaam als psychiater/psychotherapeut bij F. Verder werkt verweerder bij de instelling voor verslavingszorg G. Hij had daar in de kliniek als psychiater/psychotherapeut de zorg voor vrouwen met verslavingsproblematiek en traumatisering in de voorgeschiedenis.

Op dit moment is verweerder ziek gemeld bij G.

Klagster, geboren in 1984 en zelf psycholoog van beroep, is in juni 2015 op verwijzing van haar huisarts aangemeld bij E in B in verband met een reeks ernstige life-events in de periode 2010-2014 en daaropvolgende angst- en stressklachten. Klagster was in een jaar tijd 27 kilo afgevallen.

(...)

Op 13 augustus 2015 heeft het intakegesprek plaatsgevonden bij de huisarts in opleiding die op dat moment stage liep bij de psychiatrie, H.

Als conclusie/werkhypothesenoteerde H in het dossier:

“Het betreft een 31-jarige patiënte die momenteel veel stress ervaart, zonder dat daar nu een uitlokkende factor voor aanwezig is. Waarschijnlijk spelen de vele life-events die patiënte recentelijk heeft meegemaakt een grote rol.

GEGROND

Gegrond, geen maatregel
Waarschuwing
Berisping
Boete

Schorsing inschrijving register
Gedeeltelijke ontzegging
Doorhaling inschrijving register

Patiënte denkt zelf mogelijk aan een lichamelijke oorzaak, mede omdat de citalopram geen effect heeft op de klachten. Zij wil eerst uitsluitel over een somatische oorzaak alvorens een psychiatrische behandeling te starten. Zij is zelf werkzaam als psychologe en wil liever geen behandeling door een psycholoog. Staat open voor medicamenteuze behandeling, maar niet met SNRI's (in verleden venlafaxine en sertraline gebruikt).

Dx Depressie? PTSS?"

Op 2 september 2015 heeft het eerste contact met verweerder plaatsgevonden.

Verweerder noteerde:

"(...) Dus totale overbelasting uitputting bij vrouw met extreem hoog streefniveau, die vanuit angst te falen maar door is gegaan, na een serie zeer serieuze life-events, met name de hersenbloeding kort na de geboorte van haar oudste zoon, ten tijde van een traumatische gewelddadige relatie, die nu totaal uitgeput is, met extreme lichamelijke stressklachten, uitputting en slaapproblemen, agitatie, niet tot rust kan komen en die voortdurend gejaagd gevoel ervaart en toch maar doorgaat."

Klaagster is bij verweerder in behandeling gekomen. Consulten hebben op 30 september, 10 november, 16 december 2015 en 20 januari 2016 overdag plaatsgevonden op de hoofdlocatie van E.

Op 16 december 2015 noteerde verweerder in het dossier dat klaagster op haar 15de een nare ervaring had gehad met haar neef van 30 jaar die tijdens een logeerpartij bij haar in bed was gekropen en dat klaagster dit met haar ouders had besproken maar geen respons had gekregen.

Vanaf 22 december 2015 had klaagster naast de behandeling bij verweerder ook consulten bij de psychologe I. Verweerder deed de farmacotherapie.

De volgende afspraak met verweerder vond op voorstel van verweerder plaats op het avondspreekuur op een andere locatie van de instelling in een kantorencomplex aan de J in B. Verweerder heeft klaagster in deze periode zijn privételefoonnummer gegeven en via dit telefoonnummer hebben verweerder en klaagster informatie uitgewisseld over de toestand van klaagster en de medicatie.

De eerste afspraak op de J-locatie was op de verjaardag van klaagster en zij had een fles wijn meegenomen naar het spreekuur. Verweerder heeft met klaagster tijdens dat consult wijn gedronken. Verweerder had die avond dienst voor E.

De consulten op de J duurden minstens anderhalf tot twee uur. Er waren verder geen mensen aanwezig en de voordeur zat tijdens deze consulten op slot. Verweerder heeft met klaagster onder meer gesproken over de relatieproblematiek met haar vorige partner.

Op 3 mei 2016 heeft verweerder klaagster per whatsappbericht voorgesteld om in een café af te spreken in plaats van de therapieruimte aan de J. (...)

Ergens in deze periode is een seksuele relatie ontstaan tussen verweerder en klaagster.

Verweerder en klaagster hebben uitstapjes gemaakt en verweerder heeft klaagster bij hem thuis ontvangen. Er heeft in de periode van omstreeks september 2016 tot april 2017 meerdere malen seksueel contact tussen hen plaatsgevonden, waaronder in de praktijkruimte, in de auto en bij verweerder thuis.

(...)

In januari 2017 is de behandeling bij I afgesloten. De behandeling bij verweerder werd nog wel voortgezet. Behandeling voor PTSS heeft niet plaatsgevonden.

Klaagster kwam er in april 2017 achter dat verweerder ook seksuele relaties/contacten had met andere vrouwen onder wie een 22-jarige vrouw, K. (...)

3 Het standpunt van klaagster en de klacht

Klaagster verwijt verweerder – zakelijk weergegeven – dat hij een seksuele relatie met haar is aangegaan terwijl zij psychisch aan de grond zat. (...)

4 Het standpunt van verweerder

Verweerder erkent dat hij seksueel contact met klaagster heeft gehad. (...)

Wat verweerder zich het meest verwijt is dat hij niet voor zijn eigen veiligheid heeft gezorgd toen klaagster toenadering zocht. Verweerder betreurt het leed dat hij ook klaagster daarmee heeft aangedaan. (...)

5 De overwegingen van het college

(...)

5.2 Zoals uit de hierboven weergegeven feiten blijkt, bevond klaagster zich in een kwetsbare positie en was ze er slecht aan toe. Dat klaagster in een jaar tijd 27 kilo was afgevallen is in dit verband veelzeggend. Vaststaat dat klaagster bij verweerder in behandeling was en dat hij tijdens die behandeling gedurende een aantal maanden een seksuele relatie heeft gehad met klaagster. Verder staat vast dat de behandeling onder de seksuele relatie heeft geleiden. Over de gegrondheid van de klacht kan het college dan ook kort zijn. De klacht is gegrond. (...)

5.3 Verweerder erkent weliswaar dat het hem verweten kan worden dat hij een seksuele relatie is aangegaan met klaagster, maar hij stelt zich in de stukken en ook ter zitting op als slachtoffer van de avances van klaagster. Zo heeft verweerder ter zitting verklaard dat hij klaagster bepaaldelijk als uitnodigend had ervaren en 'ik wil mij niet vrijpleiten maar ik kreeg de indruk dat ze het heel prettig vond' en dat hij het moeilijk vindt dat hij dan als intimiderend of gewelddadig wordt neergezet. Verweerder miskent

daarmee zijn positie en verantwoordelijkheid als professional. Het college acht dat ernstig. Het is niet relevant of klaagster avances heeft gemaakt, als ze dat al gedaan zou hebben. Verweerder had die avances moeten weerstaan. Zoals de richtlijn het treffend zegt: “*Het mag niet, het mag nooit.*”

Verweerder heeft echter niet alleen de avances, als die er geweest zijn, niet weerstaan en terwijl hij al gevoelens voor klaagster had, geen maatregelen genomen ter voorkoming van escalatie en grensoverschrijdend gedrag, maar hij heeft integendeel, (...), het contact met klaagster opgezocht.

(...)

5.9 In dit verband acht het college eveneens van belang dat verweerder geen intervisie heeft gezocht of op andere wijze hulp heeft gezocht toen hij in de situatie kwam dat hij gevoelens voor klaagster opvatte en zelfs niet toen hij een seksuele relatie met klaagster had gekregen en hij, zoals hij ter zitting verklaarde, wist dat het niet goed was wat hij deed.

5.10 Het college weegt ten slotte nog mee dat verweerder tot zijn verweer heeft aangevoerd dat klaagster boos, teleurgesteld en verontwaardigd was over het feit dat hij (buiten hun relatie) ook omgang had met andere vrouwen, dat hij zich niet aan de indruk kan onttrekken dat zij uit rancune hem er nu van beschuldigt dat hij welbewust misbruik zou hebben gemaakt van zijn positie en van haar kwetsbaarheid en dat zij in het klaagschrift haar psychiatrische klachten heeft overdreven. Pas ter zitting heeft verweerder, daarnaar gevraagd naar aanleiding van hetgeen hij in zijn brieven aan de bedrijfsarts over de toestand van klaagster heeft geschreven, erkend dat haar klachten wel degelijk ernstig waren. Ook hiermee heeft verweerder weinig inzicht in de juiste verhoudingen getoond.

5.11 Dat verweerder zich onder behandeling heeft gesteld van een psychiater acht het college juist. Het college is echter (...) onvoldoende overtuigd dat verweerder thans voldoende inzicht heeft in het grensoverschrijdende van zijn handelen en zijn eigen rol daarin en daarom is het college er onvoldoende van overtuigd dat hij in die behandeling voldoende kan veranderen om herhaling te voorkomen. Het college ziet daarom, mede gelet op de ernst van het aan verweerder te maken verwijt, geen andere mogelijkheid dan verweerder de maatregel van doorhaling van de inschrijving in het BIG-register op te leggen en bij wijze van voorlopige voorziening de schorsing van de inschrijving van verweerder in het BIG register. (...).’

03

Vaststaande feiten en omstandigheden

(...)

04

Beoordeling van het beroep

4.1 Het beroep van de psychiater is gericht tegen de zwaarte van de hem opgelegde maatregel. (...)

4.3 Nu het beroep van de psychiater is beperkt tot de oplegging van de maatregel, gaat het Centraal Tuchtcollege uit van hetgeen het regionaal tuchtcollege over de inhoud van de klacht heeft vastgesteld. Ten aanzien van de vraag of de psychiater een minder zware maatregel dient te worden opgelegd overweegt het Centraal Tuchtcollege als volgt.

4.4 Het Centraal Tuchtcollege stelt voorop dat degene aan wie een tuchtmaatregel wordt opgelegd deze tuchtmaatregel als een straf ervaart als gevolg van de met de maatregel noodzakelijkerwijs gepaard gaande toevoeging van leed en mogelijk ander nadeel. Hoewel verzachtende omstandigheden kunnen worden meegewogen om een lichtere maatregel op te leggen die minder leed en nadeel toevoegt, geldt als uitgangspunt dat bij de keuze van de in het gegeven geval meest passende en geboden maatregel de preventieve effectiviteit van de op te leggen maatregel leidend dient te zijn. Dat wil zeggen: een maatregel die in de gegeven omstandigheden en gelet op de aard en de ernst van de aan de aangeklaagde tuchtrechtelijk verweten gedragingen naar verwachting voldoende effect zal sorteren om herhaling van dat gedrag te voorkomen. Dit betekent dat verzachtende omstandigheden, die grond vormen om leedtoevoeging die met de maatregel gepaard gaan te beperken, bij de keuze van de op te leggen maatregel weliswaar kunnen meewegen, maar dat deze niet voorop behoren te staan.

4.5 (...) Volgens vaste rechtspraak van het Centraal Tuchtcollege is in een geval als het onderhavige in beginsel ten minste een schorsing van de inschrijving van de psychiater in het BIG-register passend en geboden. Daarbij kan de schorsing voorwaardelijk zijn, afhankelijk van de zich voordoende omstandigheden, (...)

4.6 Met inachtneming van deze uitgangspunten acht het Centraal Tuchtcollege, anders dan het regionaal tuchtcollege, een doorhaling van de inschrijving van de psychiater in het BIG-register in dit geval een te vergaande maatregel. (...)

4.7 Uit alle stukken en het verhandelde ter zitting in beroep is voldoende aannemelijk geworden dat de psychiater zich, in ieder geval op dit moment, in voldoende mate bewust is van het verkeerde van zijn grensoverschrijdende gedragingen en van de bij hem spelende problematiek.

4.8 Daarbij hecht het Centraal Tuchtcollege betekenis aan het feit dat de psychiater zich op of omstreeks 2 mei 2017 onder behandeling heeft gesteld van psychiater en psychotherapeut mevrouw L (hierna: L) welke behandeling nog voortduurt. (...) Uit de in het geding gebrachte rapportage van 22 maart 2018 van L kan worden opgemaakt dat in de door de psychiater gevolgde therapie eerst aandacht is geweest voor de aspecten die tot het grensoverschrijdend gedrag hebben geleid en dat vervolgens geleidelijk meer verdieping is ontstaan die leidt tot inzicht in bepaalde gedragsaspecten. Voorts kan uit bedoelde rapportage worden afgeleid dat de thema's die in de therapie op de voorgrond staan, een relatie hebben met het grensoverschrijdend gedrag van de psychiater, dat de psychiater naar het oordeel van L toenemend helder is gaan inzien dat de wijze waarop hij met name met vrouwen omgaat in het verlengde ligt van hoe hij dit in zijn jeugd heeft geleerd, dat

hij zich toenemend bewust is van deze aspecten, dat hij bezig is zich hiertoe op andere wijze te verhouden en dat hij meer bewust de eigen verantwoordelijkheid hiervoor neemt. Tevens is het Centraal Tuchtcollege voldoende overtuigd dat de psychiater aanspreekbaar is op de aan hem verweten gedragingen en dat hij gemotiveerd is deze in de toekomst te voorkomen. Daarbij is van belang dat de psychiater ter zitting uitdrukkelijk heeft verklaard dat hij naast het continueren van de huidige therapie in de toekomst altijd zal (proberen te) zorgen voor intervisie en/of coaching en niet meer – zoals voorheen – zestig uur per week zal werken. Het Centraal Tuchtcollege ziet geen reden om op deze verklaring niet te vertrouwen.

Tot slot neemt het Centraal Tuchtcollege bij dit alles in ogenschouw dat de psychiater reeds ruim twintig jaar als psychiater werkzaam is geweest, dat hij niet eerder tuchtrechtelijk is veroordeeld en dat evenmin is gebleken dat de psychiater eerder grensoverschrijdend heeft gehandeld. Het voorgaande in onderling verband en samenhang beschouwd is het Centraal Tuchtcollege van oordeel dat het gevaar van recidive in voldoende mate is geminimaliseerd en dat, anders dan het regionaal tuchtcollege heeft geoordeeld, geen grond (meer) bestaat voor het opleggen van een zwaardere maatregel dan een schorsing. (...)

4.9 Alles afwegende rechtvaardigt het grensoverschrijdend gedrag van de psychiater naar het oordeel van het Centraal Tuchtcollege de oplegging van de maatregel van schorsing van de inschrijving in het BIG-register voor de maximale duur van één jaar.

(...)

05

Beslissing

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg (...)

- legt de psychiater de maatregel op van schorsing van zijn inschrijving in het BIG-register voor de duur van één jaar, te rekenen vanaf 18 augustus 2017; (...)

Deze beslissing is gegeven door E. J. van Sandick, voorzitter, A. Smeeïng-van Hees en L.F. Gerretsen-Visser, leden-juristen, en A.C.L. Allertz en J.J. de Jong, leden-beroepsgegoten, en J.S. Heids- tra, secretaris. Uitgesproken ter openbare zitting van 11 oktober 2018. ■

web

De volledige tekst van deze uitspraak staat op medischcontact.nl/tuchtrecht. Log in, bekijk deze en eerdere uitspraken en discussieer mee.

Voor meer uitspraken zie tuchtrecht.nl.

OPVALLENDE UITSPRAKEN

● Huisarts reageert geïrriteerd op ouders patiëntje

Klager komt met zijn 3-jarige zoontje in mei 2018 bij de huisartsenpost van verweerder met een wond aan diens wang door een onkruidwieder. Verweerder besluit na onderzoek de wond te hechten. Klager wil zijn zoontje geruststellen door hem te zeggen dat dit niet zou bloeden en weinig pijn zou doen. Verweerder is geïrriteerd en reageert door tegen de ouders te zeggen dat ze niet moeten liegen tegen hun kind. Klager verzoekt de wond door een plastisch chirurg te laten hechten en laat weten dat hij vrienden heeft in het medisch circuit. Hierop reageert verweerder met de woorden 'het maakt mij geen ruk uit wie je vrienden zijn, ik ben hier de huisarts en bepaal wat er gebeurt'. De moeder van het patiëntje geeft daarop aan niet meer door verweerder geholpen te willen worden. Uiteindelijk wordt de wond door een chirurg behandeld met een hechtpleister.

Klager dient drie klachten in. Twee daarvan, te weten het op lichtvaardige wijze beslissen tot de meest traumatische behandeling voor patiënt en het geen uitleg geven over de te verrichten handelingen, worden ongegrond verklaard.

De derde klacht, over het incorrect bejegenen van klager en diens vrouw, verklaart het college gegrond. Hoewel het op zichzelf verdedigbaar is dat een arts de ouders van een patiënt erop aanspreekt dat het niet verstandig is tegen een kind te zeggen dat het niet zal bloeden en geen pijn zal doen, hoort dit niet te gebeuren door te zeggen dat zij niet moeten liegen tegen hun kind. Het college acht het al helemaal ongepast dat verweerder de opmerking maakt dat het hem 'geen ruk kon schelen' wie klagers vrienden waren en dat hij als huisarts bepaalt wat er gebeurt. De excuses van klager kwamen pas nadat de tuchtklacht was ingediend. Het had verweerder volgens het college gesierd als hij eerder proactief had opgetreden door een gesprek aan te bieden. Daarom acht het college een waarschuwing gepast en geboden.

RTG Zwolle, 11 maart 2019

Elke week selecteren KNMG-juristen opvallende uitspraken in het gezondheidsrecht. Een volledig overzicht kunt u vinden op medischcontact.nl/recht. Tegen uitspraken van regionale tuchtcolleges kan tot zes weken na de uitspraak nog hoger beroep worden aangekend.

